

KNAAPPIEN PERILLISET

Sukutarinasarja (2021-24)

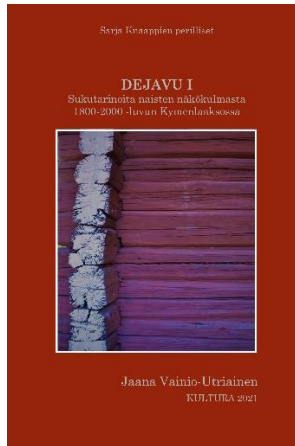
27.3.2025 Jaana Vainio-Utriainen fil.tri

SUKUTARINASARJAN OSAT ja esittelytekstit:

Sukutarinasarjassa kerrotaan sukututkimuksen ja tietokirjoittamisen ”arkistojen tiedot eläväksi” -metodilla Vehkalahden knaappisukuun kuuluvien perheiden elämää 1700-2024 naisten näkökulmasta siten, että luvut etenevät sukulinjan mukaisesti äidiltä tyttärelle tai miniälle. Tietotyhjiöt (puuttuvat ja palaneet dokumentit 1600-1700-l.) on kirjoitettu kuvailevan fiktion keinoin yhdistämällä aikakauden historiaa ja luonnon olosuhteita. Jokaisen niteen alussa on perheiden ja henkilöiden yhteinen sukupuoli, jotka esitellään kunkin luvun alussa, ja ovat luvun päähenkilöitä. Sukutarinoiden lopussa on liitteenä käytetyt lähteet ja dokumentit, mm. seurakunnan pääkirjoja, rippikirjoja, lastenkirjoja ja maakirjoja sekä karttatietoja kuvineen.

Sukutarinaniteet voi tilata PoD-painatteena Kopioklubi Kotka.

DEJAVU I

Sukutarinoita naisten näkökulmasta 1800-2000 -luvun Kymenlaaksossa

Sukutarinat alkavat kirjailijan serkku- ja äitilinjan DNA-geenitestituloksilla (2019), jotka toimivat seurakunnan digiarkistojen ja muiden lähdetietojen kanssa sukutarinoiden tietoperustana. Tarinankerronnan metodi jatkaa geenitutkija Bryan Sykesin luomaa metodia (2001), missä hän soveltaa geenitekniikkaa ja luiden tutkimustuloksia tarinamuodossa.

Dejavu I sukutarinaperheet 1800-2000: Lahden kartanon KSENIA ja tytär MARIA [sic] jatkuen Hollolan Tankkalassa pastorin pojan Otto ja LISA Stenin perheen tarinalla [...] Okeroisissa tytär AMALIA Stenin ja puoliso Johanssonin tarinalla [...] Kotkassa 1892 tytär MARIAN ja Tobias Pihlhjertan tarinalla [...] jatkuen tytär HELMI Pihlhjertan ja Isakin tarinalla [...] päättyen tytär SIRKKA ja Arne Vainion tarinaan Kotkassa ja Helsingissä. Loppuluvussa esitellään tarinakirjoittamisen teoreettinen konteksti: perintötekijät, geenit, ajattelu-puhe-toiminta-kirjoittaminen sekä termi Dejavu.

Sukutarinoissassa seuraamme naisten itsenäistymistä patriarkaalisen yhteiskunnan muuttuessa kirkon ohjauksesta koulutusyhteiskunnaksi.

152 sivua.

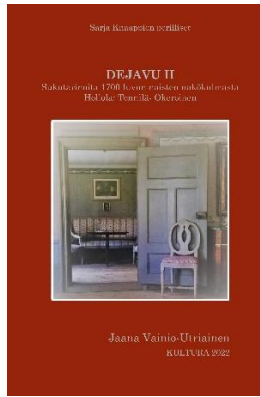
ISBN 978-952-68309-7-1 (PDF)

ISBN 978-952-68309-4-0 (nide)

Kultura 2020 Kotka

PoD nide Kopioklubi Kotka

Bryan Sykes 2001. The Seven daughters of Eve. Norton N.Y. USA

DEJAVU II

Sukutarinoita 1700-luvun naisten näkökulmasta. Hollola-Tennilä-Okeroinen

Sukutarinat II osassa jatkuvat aikamatkalla taaksepäin löytyneen varhaisimman äitilinjän edustajan, kantaäiti CATARINA Mattsdotterin 1722-78 ja Kettulan kantatilan isäntä Anders Andersson tarinalla Hollolan Kärkölässä [...], mistä tytär ANNA naitiin Okeroisten Eskolan kantatilan isäntä Matts Johanssonille, ja hänen kuoltua tilan uuden isännän Anders Mattsonin puolisoksi [...] Tarina jatkuu Annan tyttären HELENAn avioiduttua Okeroisten Tankkalan mylläri Johan Thomassonin kanssa. (Mylläriin tyttären LISA Stenin tarina aloitti sukutarinoiden I osan). Tarinat päättyvät kirjailijan kirjeellä Kotkasta 2022 kantaäiti Catharinalle Hollolaan 1722.

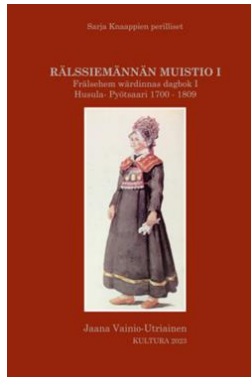
Sukutarinoissa kuvaillaan ruotsi-suomalaista talonpoikaiselämää ja yhteiskunnan muutosten vaikutusta naisten elämään 1700-luvulla. 82 sivua.

ISBN 978-952-69957-0-0 (PDF)

ISBN 978-952-69957-3-1 (nide)

Kultura 2022 Kotka

PoD nide Kopioklubi Kotka

RÄLSSIEMÄNNÄN MUISTIO I Frälshem wärdinnas dagbok I

Husula-Pyötsaari 1700-1809

Rälssiemännän muistio on esitelty DEJAVU I niteessä, missä Kotkaan muuttaneet okerolainen Maria ja Pyötsaaren rälssitilan Tobias Pihlhjerta avioituivat ja Maria sai muistion Pyötsaaresta Olgalta 1896. Maria kirjasi viimeisenä muistioon (1918), jonka jälkeen se oli sata vuotta unohduksissa talon yläkerran lattialautojen alla - kunnes kirjailija löysi sen isovaarinsa kätköistä ja alkoi kirjoittaa sitä sukutarinamuotoon.

Rälssiemännän muistio I alkaa Husulan knaappikylässä 1685, kun esiäiti Mor JOFFEL saneli lukkarille Simonssonille kultaiset ohjeet tuleville rälssitilan emännille, ja siten viitoitti heidän tehtäviään yli 200 vuoden ajan. Kukin valittu rälssiemäntä siirsi muistion lukkarin välityksellä seuraavalle sukua jatkavalle emännälle tai miniälle palkkiota vastaan.

Joffelin tytär, emäntä EVA Pihlhjerta-Tepponen alkoi kirjoittamisen Isovihan aikana Haminan Marian kirkon kryptassa, toimien esikuvana tuleville emännille. Eva siirsi muistion 1728 lukkarin välityksellä ELISABET-tyttärelle hänen siirryttyä Pyötsaaren rälssitilan isäntä Matts Huggut'in emännäksi. Pikkuvihan aikana saarella säilyi hengissä perheestä vain leski Elisabet ja tytär Johanna Huggut, kun heidät siirrettiin veneellä Husulaan suojaan. Siellä he asuivat lähimmäisten kanssa sodan aikana piiloluolissa ja jälleenrakennetussa knaappitilalla.

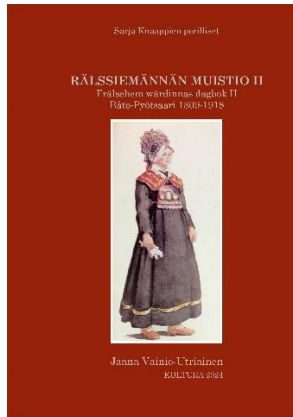
Tytär JOHANNA naitiin Husulan Matts Pihlhjerta-Jaakkolalle 1950 ja hän sai lukkarilta muistion kirjoitettavaksi esikoispoika Märtenin syntyessä. 1771 perhe osti Pyötsaaren rälssitilan, jonne leski Johanna muutti leskiäiti Lisan ja lasten kanssa 1774 puolison menehdyttyä Husulassa. Toimielias rälssiemäntä Johanna Huggut nimettiin Pyötsaaren kantaäidiksi.

Tarinassa seurataan 1700-luvun rälssiemäntien kohtalokkaita aikoja naisten ollessa kauppatavaraa ja pää tehtävänä perillisten synnyttäminen. 95 sivua.

ISBN 978-952-69957-1-7 (PDF)

ISBN 978-952-69957-2-4 (nide)

Kultura 2023 Kotka, PoD nide Kopioklubi Kotka

RÄLSSIEMÄNNÄN MUISTIO II Frälsehem wärdinnas dagbok II

Båtö-Pyötsaari 1809-1918

Rälssiemäntien muistion kirjoittamisen perintö jatkui 1780 Pihlhjerta-suvun Pyötsaarella, kun Johannan Huggut'in esikoispoika, isäntä Märten ja emäntä MARIA Korjus Kuorsalosta synnytti Matts-perillisen. Lukkari Samuel Wikman toi muistion Marialle, joka kirjoitti muistiota ohjeiden mukaan 30 vuotta. Hän siirsi sen 1810 lukkarin välityksellä miniälle ANNA Tolsalle Mäntlahdesta, joka synnytti perillisen (Jaakko) Matts Pihlhjertan kanssa. Pienen perheen vuoksi, heille sijoitettiin suvun tyttöjä, mm. Helenan, jota Anna opasti mm. kirjoitustaidoissa vuosia ennen Helenan ja Jaakon naimakauppoja. HELENA sai 1835 lukkarin välityksellä Annan kirjoittaman muistion esikoispoika Jacob syntymän jälkeen, ja kirjoitti siihen 11 vuotta juuri ennen menehtymistään 1846. Lukkari siirsi sen pyynnöstä Haminan Marian kirkon holviin ja se unohtui sinne 1884 saakka. Lukkari Husgafvel löysi sen vuosien kuluttua luettuaan sinetillä suojatun kirjeen ja siirsi muistion Jacobin puolisolle ELISABET Tepposelle. Elisabet kirjoitti muistiinpanot jälkeinpäin 1884-85 juuri ennen menehtymistään. Elisabetin tytär OLGA säilytti muistion ja antoi sen 1896 Tobias-veljen morsian MARIALLE heidän käydessä esittäytymässä isäntä Jacob Pihlhjertalle Pyötsaarella.

Maria Johansson kirjoitti vain joitakin muistiinpanoja 1893-1918. Puolison kuoleman jälkeen hän säilytti sitä Varsaniemen talon yläkerrassa pitäessään sitä jo menneiden aikojen asiana. Rälssiemäntien muistion päätösluvussa on tiivistettynä 1700-1800 -luvun rälssiemäntien elämäankaari, kohtalot ja suvun piirteitä suvun nuorisolle ihmeteltäväksi. 146 sivua

ISBN 978-952-69957-5-5 (PDF)

ISBN 978-952-69957-4-8 (pehmeäkantinen)

KULTURA 2024

Kopioklubi Kotka PoD